

Analiza economico-financiară – Piatră unghiulară în eficientizarea activității companiilor: S.C. Prebet Aiud S.A Studiu de caz – De la global spre particular

Damian Jitaru, Tudor-Ioan Popescu

**Facultatea: Marketing
Coordonator: Conf. univ. dr. Anca Maria Hristea**

Rezumat: Tema prezentei lucrări are scopul de a evidenția rolul și obiectivele analizei economico-financiare materializate în înțelegerea semnificației dimensiunii indicatorilor economici și a corelațiilor dintre aceștia în procesul de fundamentare a deciziilor de eficientizare a activității companiilor. Specialiștii sunt de părere că orice întreprindere se comportă ca un organism viu, iar unele disfuncții manifestate la un anumit nivel pot avea cauze multiple și totodată, pot genera efecte diverse cu implicații profunde asupra viitorului companiei, dacă acestea nu vor fi identificate și supuse unor programe de redresare economică. Gândirea strategică a dezvoltării activității unei companii nu este posibilă fără raportarea performanțelor acesteia la mediul concurențial proxim și general, la avantajele competitive și la dinamica sectorului de activitate în care aceasta operează. Studiul de caz realizat pentru o perioadă de trei ani reprezintă un exercițiu de ghidaj care pune în valoare rolul analizei economico-financiare în prelucrarea datelor contabile și în înțelegerea mecanismului de corelare a indicatorilor economico-financiar prin interpretarea mărimii acestora, în contextul concurențial dat.

Cuvinte-cheie: analiză, eficiență, echilibru, rentabilitate, poziție concurențială, poziție financiară

Introducere

Analiza economico-financiară constituie un domeniu multidisciplinar și versatil care implică vaste cunoștințe necesare îmbunătățirii proceselor de gestiune, deciziilor și managementului strategic al activității unei companii. Datele statistice arată că un număr de 67.500 de firme au fost radiate la nivel național, în anul 2024, cu peste 25% mai multe comparativ anului 2023. Principala cauză a situației înregistrate o constituie lipsa cunoștințelor economice și a pârghiilor de gestiune a unei afaceri de către mulți antreprenori.

Motivația alegerii temei a fost determinată de interesul manifestat de autori pentru aplicarea tuturor conceptelor învățate în timpul orelor de curs pe un caz real, ales aleatoriu, din lista firmelor listate la BVB București. Respectând cerințele privind dimensiunea lucrării, menționăm că aceasta este doar o scurtă sinteză a efortului aflat în spatele concluziilor pe care le-am evidențiat aici. Principalele aspecte tratate în lucrarea științifică vizează: radiografia sectorului de activitate al companiei selectate prin comparație cu piața Uniunii Europene, analiza dinamicii sectorului de activitate și a principalilor concurenți pentru perioada 2021-2023, poziționarea companiei în cadrul sectorului de activitate, analiza resurselor umane, analiza eficienței utilizării cheltuielilor și a rentabilității companiei, analiza poziției financiare și concluziile cercetării, utilizând analiza SWOT.

Autorii sunt de părere că utilizarea inteligenței artificiale în diagnosticarea afacerilor, în prezent, este limitată deoarece, relațiile de cauzalitate și efectele rezultate din combinarea complexului de factori diferă foarte mult de la o companie la alta și fără intervenție umană, acuratețea și relevanța rezultatelor pot fi limitate.

1. Analiza literaturii de specialitate

Analiza este o metodă științifică de diagnoză ce presupune introspectarea sistemică a fenomenelor și proceselor considerate ca fiind discriminate și structurate, prin descompunerea în elemente componente ce sunt abordate singular, corelativ și ca întreg, cu identificarea factorilor și cauzelor care determină efecte asupra stării și evoluției acestora (Petcu et al., 2023).

Niculescu (2003) definește analiza economico-financiară ca fiind procesul care implică un ansamblu de concepte, metode și tehnici ce asigură tratarea informațiilor endogene și exogene și ajută la formularea unei evaluări pertinente referitoare la situația economico-financiară a unei întreprinderi și identificarea factorilor și condițiilor care au determinat-o, din punctul de vedere al utilizării eficiente a resurselor umane, materiale și financiare. Conform viziunii lui Brealey et al. (2020), analiza economico-financiară stă la baza procesului decizional din cadrul întreprinderii și are ca scop înțelegerea performanței generale a entității pentru a maximiza valoarea adusă acționarilor prin evaluarea corectă a proiectelor de investiții și a rapoartelor financiare. Astfel, un manager se va folosi de diferiți indicatori financiari pentru a sesiza probleme sau pentru a identifica oportunități.

Analiza economico-financiară a devenit un domeniu de maxim interes fără de care este imposibil să fie trase concluzii legate de menținerea, extinderea sau restrângerea unei afaceri (Hristea, 2015). Astfel, fie că este vorba despre fuziunea a mai multor întreprinderi, despre o decizie de restructurare sau declararea stării de faliment a entității, analiza economico-financiară constituie cea mai bună soluție pentru înțelegerea nevoilor și problemelor unei organizații. Așadar, conform aceleiași lucrări, diagnosticul unei întreprinderi nu trebuie făcut doar când aceasta se confruntă cu dificultăți, ci oricând se dorește menținerea performanțelor la capacitatea lor maximă.

Prasoon și Reddy (2021) descriu analiza financiară ca un proces de evaluare a situației financiare a unei companii. Astfel, în articolul scris de aceștia sunt prezentate diferite tehnici de analiză prin intermediul cercetării poziției financiare. Prin analiză orizontală se înțelege acel tip de analiză a unei organizații ce compară situațiile financiare din mai mulți ani pentru a identifica trenduri și evoluții în timp. Mai este numită și analiză dinamică. Analiza verticală, în schimb, se axează pe calculul indicatorilor financiari dintr-un singur an cu ajutorul contului de profit și pierdere și al bilanțului. Este o metodă de cercetare pe termen scurt și mai este numită și analiză statică. Analiza indicatorilor financiari se bazează pe calculul unor rate extrem de utile pe termen scurt, precum lichiditatea organizației, capacitatea acesteia de a genera profit sau politica de dividende a companiei.

2. Descrierea sectorului de activitate

Societatea diagnosticată de autori are ca principal obiect de activitate Codul CAEN 2361, denumit "*Fabricarea produselor din beton pentru construcții*". Acesta include activitățile de producție a materialelor de construcții realizate din beton. Sectorul se adresează dezvoltatorilor imobiliari, administrațiilor publice (pentru infrastructură) și firmelor de construcții. Fiind una dintre cele mai poluante activități din industria construcțiilor, multe companii occidentale mari și-au mutat, cu câteva decenii în urmă, sediul în unele țări din Europa de Est, printre care și în România, locații unde, legislația privind protecția mediului prezenta încă lacune (fabrici de producție a cimentului, de exemplu).

Acest aspect se poate observa și în prezent din statisticile internaționale, România deținând, în ultimul an al raportărilor Eurostat, 2022, aproximativ 11% din totalul companiilor care activează la nivelul celor 27 de țări din Uniunea Europeană, respectiv 1.105 companii din cele 10.000, cu mult peste media grupării europene, reprezentând 370 de entități

la nivel de țară. Aceeași concluzie este valabilă și pentru numărul de angajați, unde România deține 4,7% din totalul salariaților din sector, respectiv 9.409, peste media Uniunii Europene estimată la 7.407 angajați.

Tabel 1. Sectorul produselor de beton în cifre, perioada 2021-2022

Indicatori	Număr companii		Număr salariați		Cheltuieli cu personalul (mil. euro)		Timpul total de muncă (mil. ore)	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Uniunea Europeană	9.909	10.000	210.000	200.000	6.300	N / A	353	N / A
România	1.111	1.105	9.902	9.409	114.88	114.59	17.9	17.2

Sursa: Eurostat, consultat la 12.02.2025

În România, cheltuielile cu salariile pentru codul CAEN 2361 au fost în anul 2022 de aproximativ 115 milioane de euro. Totalul orelor de muncă ale angajaților a fost de aproximativ 17.2 milioane pe an. În medie, un angajat a lucrat 1827 de ore pe an, înregistrând o medie de 8.05 ore pe zi (2022). Analiza pentru anul 2023 denotă o ușoară scădere a acestor indicatori, numărul agenților economici fiind de 1.027 și numărul angajaților de 9.159. Cifra de afaceri a întregului sector este de aproximativ 1.1 miliarde de euro, reprezentând 0,19% din cifra de afaceri a României.

Concluzia rezultată din sinteza datelor sectoriale este că societatea analizată face parte dintr-un sector dinamic, ancorat în realitatea economică românească, domeniul prefabricatelor din beton aducând o importantă contribuție la dezvoltarea construcțiilor imobiliare și infrastructurii de transport, aflate conform statisticilor în plină ascensiune.

3. Descrierea companiei

S.C. Prebet Aiud S.A este o companie românească listată pe Bursa de Valori București (BVB), cu o istorie solidă în industria materialelor de construcții. Fondată în 1946 și cu sediul în Aiud, județul Alba, compania este un producător important de prefabricate din beton armat și precomprimat, dale, traverse, grinzi etc., utilizate în infrastructura rutieră, feroviară și în alte lucrări de construcții. Conform raportului anual pentru 2023, numărul total de clienți al societății este de 150 de companii, iar piața de desfacere este reprezentată de piața internă, modalitatea de distribuție fiind reprezentată de vânzarea directă către antreprenorii ce au contracte cu beneficiarul final al produsului. Tot conform raportului anual, volumul total de prefabricate pentru anul 2023 a fost de 22 de mii de metri cubi.

4. Analiza concurenței (top 10) în perioada 2021-2023: Poziționarea S.C. Prebet Aiud S.A în cadru sectorului 2361

4.1 Analiza cifrei de afaceri

Conform raportărilor financiare ale anului 2023, S.C. Prebet Aiud S.A a înregistrat o cifră de afaceri de 12.008.328 euro, cu 32,7% mai mult comparativ cu anul 2022 și cu 60% mai mult față de 2021. Profitul net a fost de aproximativ 1,3 milioane euro în 2023, superior cu aproximativ 400 de mii de euro față de anul precedent. Pentru o atenuare a efectului inflației, valorile nominale ale indicatorilor economici preluați din situațiile financiare și din statistici au fost transformate de autorii lucrării în euro, folosind cursul mediu anual euro/leu românesc pentru anii 2021, 2022 și 2023. Figura 1 evidențiază faptul că sectorul este unul dinamic, cu lideri bine consacrați, însă niciunul nu deține poziție de monopol, nereușind să se impună ca lider absolut și să-și mențină avantajul, înregistrându-se chiar schimbări în

clasament de-a lungul perioadei analizate. Deși S.C. Prebet Aiud S.A. nu se află în primele zece companii din sector, se observă o evoluție constantă și semnificativă a cifrei de afaceri, înregistrându-se un ritm mediu anual de creștere de peste 27%, mai mare decât al majorității companiilor din top 10. Mai mult decât atât, deși entitatea analizată se află pe locul al 18-lea la nivel național după valoarea cifrei de afaceri, la nivelul județului Alba aceasta se situează pe locul al doilea atât din punct de vedere al cifrei de afaceri, cât și al numărului de angajați și al profitului.

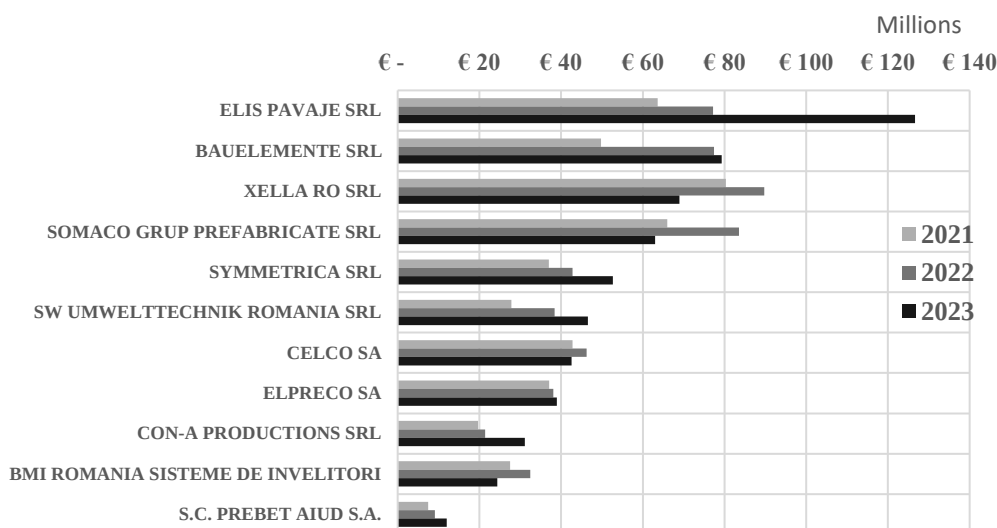

Figura 1. Dinamica vânzărilor principalilor concurenți în perioada 2021-2023.

Sursa: prelucrare proprie

Liderul județului Alba este chiar liderul național din anul 2023, Elis Pavaje, care a înregistrat creșteri spectaculoase ale cifrei de afaceri în anul 2023 comparativ cu anii anteriori. Fiind un concurent atât de puternic este de la sine înțeles că atragerea clienților noi și fidelizarea celor existenți este un proces dificil și continuu. Pentru a se diferenția de acesta, Prebet trebuie să-și diversifice oferta și să își dezvolte capacitatea de inovație, urmărind trendurile din industrie. Astfel, compania poate să implementeze pe piață noi prefabricate, din materiale ecologice. În Tabelul 2 sunt evidențiate schimbările din top 10 după cifra de afaceri, putându-se observa pozițiile câștigate sau pierdute de fiecare companie din top 10, în anii analizați.

Tabel 2. Dinamica ierarhiilor Top 10 în anul 2023 versus anul 2021

Companie	2023 versus 2021
Elis Pavaje	+2
Bauelemente	+2
Xella RO	-2
Somaco Grup Prefabricate	-2
Symmetrica	+2
SW Umwelttechnik Romania	+2
Celco	-2
Elpreco	-2
Con-A Productions	+1
BMI Romania Sisteme de Invelitori	-1

Se observă că, pentru companiile poziționate pe locurile 3,4,7,8 și 10 din top 10, anul 2021 a fost mai bun decât anul 2023. S.C. Prebet Aiud S.A și-a continuat trendul crescător de la an la an, evidențiind consolidarea pe piață.

4.2 Analiza poziției concurențiale prin intermediul cotelor de piață

Determinată ca un raport procentual între vânzările companiei și vânzările sectoriale, cota de piață absolută evidențiază ponderea deținută de o companie la nivel național. Pe o piață cu peste 1.000 de competitori, în anul 2023, primele 10 clasate au realizat o cotă de piață cumulată de peste 50%, liderul fiind S.C. Elis Pavaje S.R.L. cu circa 13%. Se poate deduce că există un grad mare de concentrare a pieței în jurul principalilor competitori.

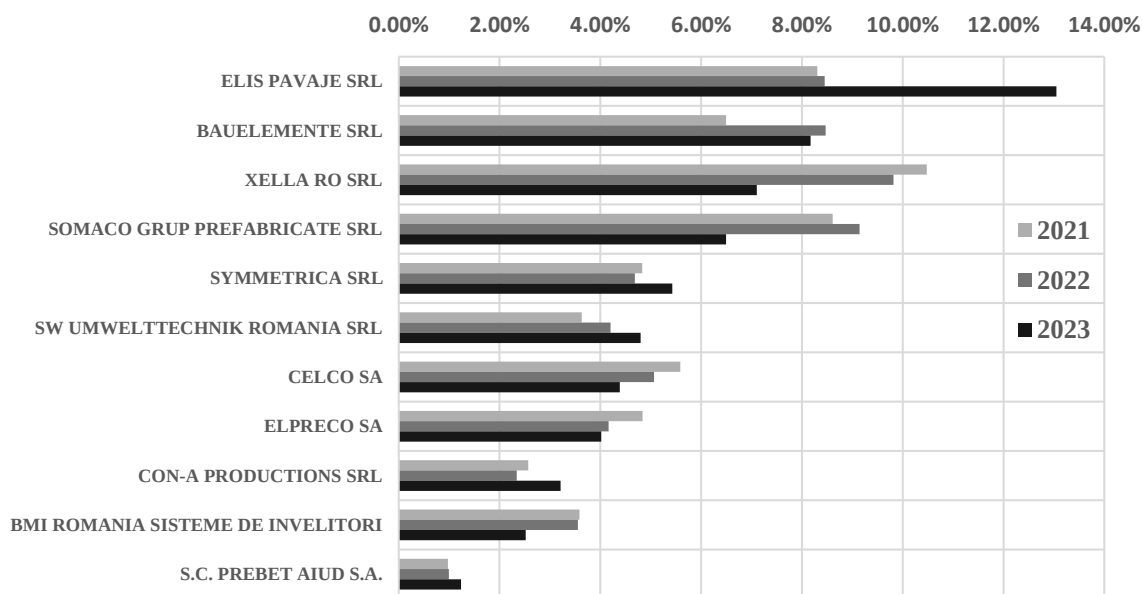

Figura 2. Dinamica cotei de piață absolute a primilor top 10 concurenți în perioada 2021-2023.

Sursa: prelucrare proprie

Deși S.C. Prebet Aiud S.A are o cotă de piață absolută mică în comparație cu celelalte companii, aceasta a înregistrat o creștere constantă (de la 0,98% în 2021, la 1,24% în 2023), indicând o direcție pozitivă și oportunități de a-și consolida poziția, în prezent aflându-se pe locul 18. Cota de piață relativă permite comparația între companii, prin raportarea vânzărilor acestora la liderul de piață. Deși cota de piață relativă a S.C. Prebet Aiud S.A. a înregistrat o ușoară scădere în ultimul an, de la 10,15% la 9,48%, acest fapt se datorează creșterii masive a vânzărilor liderului pieței, Elis Pavaje, într-un ritm superior societății analizate. Totuși, indicatorii valorici de performanță ne indică o creștere constantă, sănătoasă a companiei, de aceea nu ar trebui să prezinte un semnal de alarmă această scădere a cotei relative.

5. Productivitatea medie anuală – analiză comparativă

Din prelucrarea datelor de intrare și calcului indicatorilor de eficiență, am constatat că în fiecare an din intervalul analizat, S.C. Prebet Aiud S.A a înregistrat o creștere consistentă a productivității medii anuale, de la aproximativ 34.334 euro în 2021, la aproximativ 53.000 de euro în 2023. Rezultă că a fost respectată corelația de eficiență la nivelul companiei, respectiv, dinamica cifrei de afaceri a fost superioară dinamicii numărului de personal. Din graficul prezentat se observă că la nivelul celor zece competitori importanți, productivitatea

medie anuală a muncii este foarte diferită ca mărime, oscilând în intervalul 50.000-250.000 euro. Explicația rezidă și în faptul că deși acestea fac parte din același sector de activitate, profilul de producție poate fi diferit (dale pentru pavaje, prefabricate mari din beton pentru construcții industriale, stâlpi de ciment, materiale de construcții etc.), prin urmare și gradul de dotare tehnică sau productivitatea nu vor fi similare, deoarece și dotarea tehnologică specifică diferă. Analiza poate fi dezvoltată în acest sens într-o lucrare viitoare.

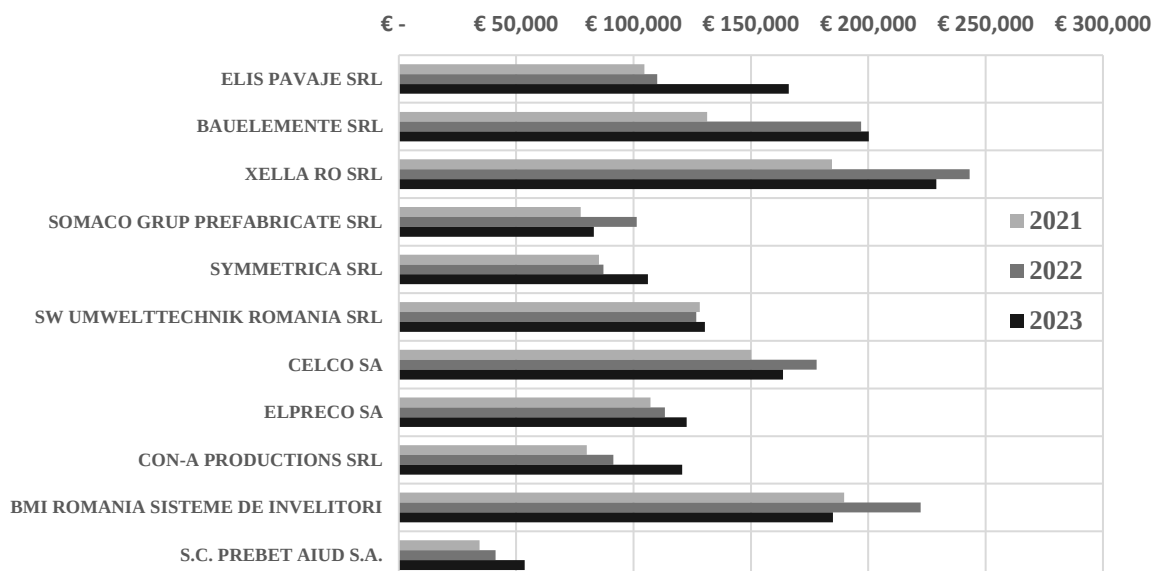

Figura 3. Dinamica productivității medii anuale în perioada 2021-2023.

Sursa: prelucrare proprie

Așa cum se poate observa în Figura 3, cu mici excepții, productivitatea medie anuală a înregistrat creșteri de la an la an, rezultat ce relevă că s-a respectat condiția de eficiență a utilizării resurselor umane (indicele cifrei de afaceri > indicele numărului mediu de salariați).

Tabel 3. Modificarea absolută a productivității muncii în perioada 2021-2023

Companie	Modificare 2022 VS 2021 (euro)	Modificare 2023 VS 2022 (euro)
Elis Pavaje	5.445	56.047
Bauelemente	65.685	3.299
Xella RO	58.566	- 14.115
Somaco Grup Prefabricate	23.929	- 18.250
Symmetrica	1.914	18.918
SW Umwelttechnik Romania	- 1.468	3.616
Celco	27.772	- 14.258
Elpreco	6.131	9.319
Con-A Productions	11.311	29.380
BMI Romania Sisteme de Invelitori	32.716	- 37.461
Prebet Aiud	6.886	12.388

Cu toate că productivitatea S.C. Prebet Aiud S.A este mai mică comparativ cu a celorlalte companii din top 10, trebuie luat în considerare faptul că aceasta are și o cifră de afaceri mai mică și o dimensiune economică mai redusă, fapt ce exercită o dinamică direct proporțională asupra productivității medii anuale. Pentru a crește productivitatea, compania trebuie să realizeze o analiză internă în care să identifice potențialele deficiențe ale

personalului și managementului, dar și oportunitățile de creștere economică. Astfel, firma trebuie să monitorizeze orarul când angajații vin și pleacă de la lucru pentru a se asigura că aceștia își îndeplinesc orele din contractul de muncă dar și modul cum își gestionează timpul în cadrul programului de lucru. Mai mult, trebuie analizată structura angajaților și realizate modificări astfel încât să crească ponderea în rândul angajaților a personalului cu productivitate mare, pentru a înregistra creșteri ale productivității medii orare. De asemenea, este important să fie efectuată o analiză pentru ca firma să se asigure că personalul operativ nu este subutilizat, iar personalul administrativ trebuie să fie dimensionat eficient.

6. Analiza eficienței cheltuielilor la S.C. Prebet Aiud S.A

Conform prelucrării informațiilor din rapoartele financiare și centralizarea lor în Tabelul 4, în anul 2023 cheltuielile aferente cifrei de afaceri au fost de 10,482,668 euro, cu 23% mai mult decât în 2022 și cu 68% mai mult comparativ cu anul 2021.

Cifra de afaceri, deși a crescut în aceeași perioadă, totuși, nu a ținut pasul cu cheltuielile, condiția de eficiență nu a fost așadar respectată și cheltuielile aferente cifrei de afaceri la 1000 euro cifră de afaceri au crescut semnificativ, de la 834 euro în anul 2021, la 937 euro în anul 2022, urmând o ușoară scădere în 2023, însă nu suficient pentru a se situa sub valoarea din primul an analizat.

Tabel 4. 6. Analiza eficienței cheltuielilor, 2021-2023

Indicatori	2021 (euro)	2022 (euro)	2023 (euro)	I 22/21	I 23/22
Venituri din exploatare	8.406.894	9.503.390	11.264.781	113%	119%
Cifra de afaceri	7.485.001	9.109.854	12.008.328	122%	132%
Venituri totale	8.424.654	9.761.296	11.465.880	116%	117%
Cheltuieli de exploatare	7.409.008	8.762.864	9.799.562	118%	112%
Cheltuieli aferente cifrei de afaceri*	6.245.825	8.533.997	10.482.668	137%	123%
Cheltuieli cu personalul	2.073.164	2.132.340	3.111.249	103%	146%
Cheltuieli totale	7.418.453	8.803.405	9.942.197	119%	113%
Cheltuieli de exploatare la 1000 euro venituri din exploatare	881	922	870	105%	94%
Cheltuieli aferente cifrei de afaceri la 1000 euro cifra de afaceri	834	937	873	112%	93%
Cheltuieli cu personalul la 1000 euro cifra de afaceri	277	234	259	84%	111%
Cheltuieli totale la 1000 euro venituri totale	881	902	867	102%	96%

Notă: *prelucrate de autori

Cheltuielile cu personalul nu au suferit schimbări masive în primii doi ani analizați. Astfel, datorită creșterii cifrei de afaceri din 2021 în 2022 cu 22%, cheltuielile cu personalul la 1000 de euro cifră de afaceri au înregistrat o ușoară scădere, ritmul cheltuielilor salariale fiind inferior. Ulterior, în 2023, s-a înregistrat o creștere de 46% a cheltuielilor cu personalul, modificare ce reflectă o investiție în resursa umană, esențială pentru susținerea creșterii veniturilor operaționale. Totuși, indicii cifrei de afaceri a crescut mai puțin decât indicii cheltuielilor cu personalul, deci nu s-a respectat condiția de eficiență, fapt ce a dus la o

creștere a cheltuielilor cu personalul la 1000 euro cifră de afaceri cu 25 de euro pentru 2023, cauzele fiind de natură internă.

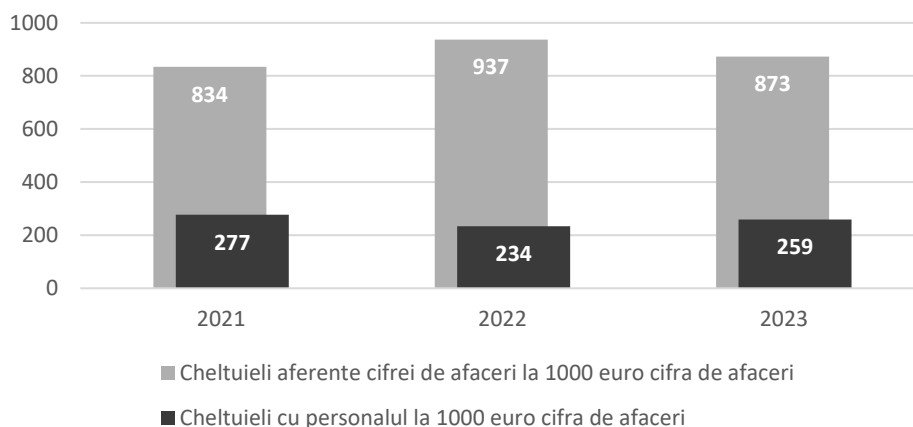

Figura 4. Cheltuielile la 1000 de euro 2021-2023.

Sursa: prelucrare proprie

Deoarece firma nu a înregistrat o creștere masivă de salariați (+ 3 angajați 2023/2022) se poate deduce că motivele creșterii cheltuielilor totale cu personalul pot fi: măritri de salariu, formări, bonusuri etc.

7. Analiza rentabilității prin metoda ratelor: 2021-2023

Ratele de rentabilitate sunt mărimi de eficiență care au rolul de a evidenția modul în care anumiți indicatori de flux sau de stoc sunt capabili să genereze profit.

Tabel 5. Ratele rentabilității comerciale, economice și financiare

Indicatori	2021 (euro)	2022 (euro)	2023 (euro)	I 22/21%	I 23/22%
Cifra de afaceri	7.485.001	9.109.854	12.008.328	122%	132%
Cheltuieli aferente cifrei de afaceri*	6.245.825	8.533.997	10.482.668	137%	123%
Profit aferent cifrei de afaceri	1.239.176	575.857	1.525.661	46%	265%
Profit brut	1.006.201	957.891	1.523.683	95%	159%
Profit net	853.917	897.793	1.290.971	105%	144%
Active totale	12.085.283	12.690.371	18.300.910	105%	144%
Capitaluri proprii	9.937.327	9.397.600	10.743.065	95%	114%
Rata rentabilității comerciale (%)	16,56	6,32	12,71	38%	201%
Rata rentabilității economice (%)	8,33	7,55	8,33	91%	110%
Rata rentabilității financiare (%)	8,59	9,55	12,02	111%	126%

Prin intermediul acestora se pot realiza comparații de piață cu alți competitori regionali, cu liderul sau cu media sectorului de activitate și se pot trasa linii strategice de acțiune pe termen mediu și lung în funcție de rezultatele companiei analizate dar și de dinamica domeniului, respectiv, obiectivele vizate.

Cele trei rate de rentabilitate analizate – comercială, economică și financiară – au condus la concluzia că societatea Prebet Aiud a înregistrat un ușor declin în anul 2022 explicat în principal prin reducerea la jumătate a profitului ca urmare a crizei materiilor prime cauzată de constrângerile libertăților de mișcare și modificarea cererii de piață în perioada și

post-perioada pandemiei Covid 19, urmată de scumpirea materialelor de construcții. Aceste aspecte s-au reflectat negativ asupra mărimii profitului operațional.

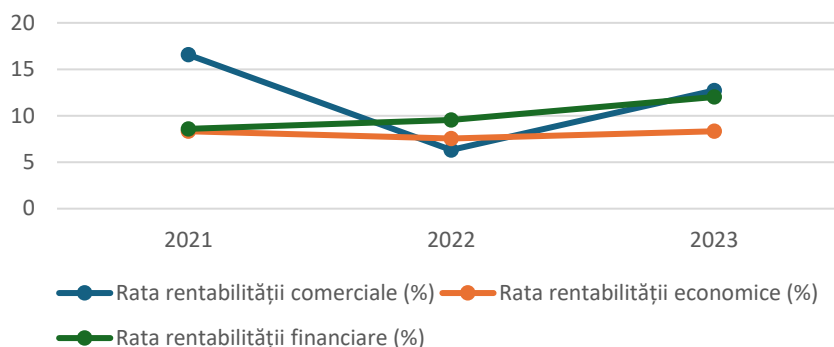

Figura 5. Ratele de rentabilitate 2021-2023.

Sursa: prelucrare proprie

Pe de altă parte, entitatea a realizat mari investiții în perioada 2022-2023, fapt ce justifică încetinirea ritmului de creștere a performanțelor activității de exploatare, capacitatea de finanțare fiind orientată în special spre achiziția de noi echipamente. Anul 2022 este vizibil afectat de regândirea politicilor financiare și de investiții, însă punerea parțială în funcțiune a investițiilor realizate (PIF) începe să creeze unele efecte asupra activității de exploatare în anul 2023, când toate ratele de rentabilitate au înregistrat creșteri importante, în special rata rentabilității comerciale care aproape s-a dublat comparativ cu anul anterior, revenind la un nivel mai apropiat de cel din 2021. Această majorare s-a realizat pe fondul creșterii profitului operațional de 2,65 ori comparativ cu anul anterior. În anul 2023 comparativ cu anul 2022, toate ratele de rentabilitate au crescut deoarece ritmul de creștere al profitului (profitul aferent cifrei de afaceri, profitul brut, profitul net) a devansat ritmul de creștere al indicatorilor de flux sau stoc (cifra de afaceri, activele totale, capitalul propriu). Principalii factori care influențează creșterea ratelor de rentabilitate pot fi: îmbunătățirea structurii vânzărilor și adaptarea permanentă a ofertei la cerere prin realizarea de prospectări ale pieței, asigurarea corelației de eficiență între dinamica prețurilor de vânzare și dinamica costurilor de producție ($I_p > I_c$), accelerarea vitezei de rotație a activelor, creșterea randamentului echipamentelor, creșterea factorului de multiplicare a activelor totale (menținând un grad de îndatorare sub 70%), creșterea profitului net la 1 leu venituri totale, creșterea eficienței utilizării capitalurilor proprii etc.

8. Analiza poziției financiare pe baza corelației fondului de rulment, necesarului de fond de rulment, trezoreriei nete și a indicatorilor de lichiditate și solvabilitate

8.1 Fondul de rulment, necesarul de fond de rulment și trezoreria netă

Fondul de rulment din anul 2021 este pozitiv, ceea ce indică o stare financiară sănătoasă a companiei și faptul că entitatea are resurse suficiente pentru a-și finanța activitatea curentă. Pentru anul 2022, fondul de rulment a scăzut, semnalând o deteriorare a lichidității, fiind totuși în continuare pozitiv. Însă, în 2023, acesta ajunge la o valoare negativă, de aproximativ 3 milioane de euro, din cauza achizițiilor importante de active imobilizate fără potențial integral de finanțare din surse permanente. În raportul anual pentru anul 2023, această creștere a activelor imobilizate e explicată de plata avansului unei noi linii de producție. După cum se poate observa, activele imobilizate au crescut cu 71% față de anul precedent, fără să existe o creștere în același ritm a capitalurilor permanente. Trebuie să fie reevaluată utilitatea acestor investiții și pentru asigurarea echilibrului financiar se impune ca

firma să mărească finanțarea din surse stabile. Altfel compania poate fi forțată să vândă active sau, dacă este solvabilă, să contracteze împrumuturi urgente pentru a-și menține activitatea.

Tabel 6. Fondul de rulment, necesarul de fond de rulment, trezoreria netă

Indicatori	2021 (euro)	2022 (euro)	2023 (euro)	I 22/21	I 23/22
Active imobilizate	6.948.848	8.714.436	14.906.661	125%	171%
Capitaluri proprii	9.937.327	9.397.600	10.743.065	95%	114%
Datorii pe termen lung	353.029	284.826	1.140.929	81%	401%
Stocuri	3.135.150	2.071.085	1.228.975	66%	59%
Creanțe	1.847.989	791.991	2.066.037	43%	261%
Cheltuieli în avans	0	70.181	2.899	-	4%
Datorii comerciale și alte datorii asimilate	1.603.960	2.961.851	3.848.790	185%	130%
Fond de rulment (FR)	3.341.508	967.990	-3.022.667		
Necesarul de fond de rulment (NFR)	3.379.179	- 28.594	- 550.879		
Trezoreria netă (TN)	- 37.671	996.584	-2.471.788		

Reducerea semnificativă a stocurilor a dus și la reducerea NFR pe perioada analizată. Acest rezultat indică o posibilă optimizare a gestionării capitalului circulant sau o creștere a cererii care duce la destocaj. Cheltuielile în avans sunt nule în 2021, iar pe 2022 și 2023 sunt mici și au un impact redus asupra NFR. Creșterea datoriei comerciale poate indica dificultăți în achitarea obligațiilor către furnizori. Pe anul 2021, trezoreria netă este negativă, dar valoarea este relativ mică. Aceasta indică faptul că resursele financiare disponibile (FR) nu acoperă complet nevoia de finanțare a ciclului operațional (NFR). Totuși, situația nu este alarmantă, iar compania ar putea să-și echilibreze fluxurile de numerar printr-o gestionare mai eficientă. În anul 2022, trezoreria netă devine pozitivă ca urmare a scăderii necesarului fondului de rulment, iar în 2023, trezoreria netă devine semnificativ negativă, indicând o deteriorare majoră a situației financiare.

8.2 Lichiditatea

Lichiditatea unei companii se referă la capacitatea acesteia de a-și acoperi obligațiile financiare pe termen scurt folosindu-se de activele curente, rezervele de numerar, stocurile și creanțele. Astfel, lichiditatea generală se calculează ca raport dintre activele și datoriile curente ale companiei, urmând apoi scăderea treptată a stocurilor și creanțelor pentru a obține lichiditatea intermediară, respectiv la vedere.

Tabel 7. Ratele de lichiditate

Indicatori	2021 (euro)	2022 (euro)	2023 (euro)	I 22/21	I 23/22
Active curente	5.136.435	3.975.936	3.394.248	77%	85%
Datorii curente	1.605.865	3.007.945	6.416.915	187%	213%
Stocuri	3.135.150	2.071.085	1.228.975	66%	59%
Creanțe	1.847.989	791.991	2.066.037	43%	261%
Rata lichidității generale	3,20	1,32	0,53	41%	40%
Rata lichidității imediate	1,25	0,63	0,34	50%	54%
Rata lichidității la vedere	0,10	0,37	0,02	370%	5%

În anul 2021 rata lichidității generale era foarte ridicată ceea ce arată că, în perioada respectivă, Prebet Aiud avea o capacitate foarte bună de a-și acoperi datoriile curente cu activele. Totuși, acest nivel crescut sugerează o utilizare inefficientă a resurselor disponibile

și/sau o subdimensionare a datoriilor curente, ceea ce indică lipsa folosirii unor surse de finanțare pe termen scurt avantajoase.

Aceste probleme par să se fi reglat la finalul anului 2022, când rata lichidității generale a ajuns la 1,32, foarte aproape de intervalul 1,5-2, considerat ideal pentru activitatea oricărei societăți. Scăderea ratei lichidității generale continuă și în 2023, atingând o valoare de aproximativ 0,53. Trecerea sub pragul de 1 semnaleză o amenințare în capacitatea companiei de a-și achita datoriile pe termen scurt. Rata lichidității imediate din 2021 este peste 1, ceea ce arată că firma nu depinde de lichidarea stocurilor pentru a-și onora obligațiile pe termen scurt. Situația se schimbă în 2022, când rata lichidității imediate ajunge la 0,63, sub intervalul de 0,8-1 acceptat ca ideal în ceea ce privește lichiditatea intermediară, scădere cauzată de o creștere de aproape 100% a datoriilor curente și o reducere cu 23% a activelor curente. Tendința continuă și anul următor, rata lichidității imediate ajungând la o valoare de 0,34, activele curente fiind în continuare în scădere, iar datoriile crescând cu 113%. Pentru anul 2021, rata lichidității la vedere este foarte scăzută, ceea ce indică faptul că firma are numerar disponibil pentru a acoperi doar 10% din datoriile curente. Acest nivel scăzut sugerează o dependență mare de alte surse de lichiditate, precum creanțele sau vânzarea stocurilor, pentru a-și onora obligațiile curente. Situația este urmată de o îmbunătățire în 2022, unde rata lichidității la vedere este de 0,37, creștere care poate fi rezultatul majorării rezervei de numerar. În 2023 însă, rata lichidității la vedere scade dramatic la 0,02, indicând probleme majore de lichiditate. Firma are numerar suficient pentru a acoperi doar o proporție infimă din datoriile curente.

Evoluția descendentă a celor trei rate de lichiditate este îngrijorătoare; compania va fi nevoită să-și crească lichiditatea prin vânzarea activelor subutilizate, atragerea de capital, renegocierea termenilor de plată cu clienții și furnizorii (pentru clienți termeni de plată mai reduse, iar pentru furnizori termene de plată mai mari), transformarea datoriilor curente în datorii pe termen lung etc.

8.3 Solvabilitatea

Dacă lichiditatea se referă la capacitatea organizației de a-și plăti datoriile pe termen scurt, solvabilitatea vizează capacitatea de a plăti obligațiile pe termen lung și anume, dacă are destule active pentru a acoperi datoriile. Astfel, solvabilitatea se calculează ca raport între activele totale și datoriile totale ale companiei.

Tabel 8. Ratele de solvabilitate

Indicatori	2021 (euro)	2022 (euro)	2023 (euro)	I 22/21	I 23/22
Active totale	12.085.283	12.690.371	18.300.910	105%	144%
Datorii totale	1.714.884	3.292.770	7.557.844	192%	230%
Capitaluri proprii	9.937.327	9.397.600	10.743.065	95%	114%
Credite bancare	-	404.906	2.133.102	-	527%
Rata solvabilității generale	7,05	3,85	2,42	55%	63%
Rata solvabilității patrimoniale	1,00	0,96	0,83	96%	86%

În 2021, rata solvabilității generale avea o valoare de 7,05, mult peste pragul minim recomandat de 1,4. Această rată imensă indică o poziție financiară foarte solidă, cu o capacitate de a acoperi datoriile de peste 7 ori. Este urmată de o scădere în 2022, rata solvabilității generale ajungând la 3,85. Deși este în continuare o rată solidă, această scădere semnaleză o creștere semnificativă a datoriilor, care a fost observată și la analiza lichidității.

Același aspect se observă și în 2023, unde rata solvabilității generale este 2,42, scădere cauzată de creșterea mai rapidă a datoriilor în raport cu activul total. Deși

solvabilitatea generală a companiei este peste pragul minim de 1 (ceea ce înseamnă că activele pot acoperi datoriile totale), scăderea constantă a ratei solvabilității generale sugerează că datoriile cresc mai rapid decât activele. Această tendință ar trebui monitorizată cu atenție pentru a evita probleme financiare pe termen lung. În 2021, compania se finanța exclusiv din capitaluri proprii, fără a avea credite bancare. Aceasta reprezintă o poziție extrem de bună, cu un risc financiar inexistent din perspectiva îndatorării bancare, însă insuficiența surselor proprii poate afecta ritmul activității de exploatare sau dezvoltarea acesteia. Ulterior, în 2022, compania începe să utilizeze credite bancare, ceea ce reduce ușor rata solvabilității patrimoniale. Deși scăderea este notabilă, nivelul rămâne extrem de ridicat, indicând o îndatorare redusă și o dependență minimă de finanțarea externă. În 2023, utilizarea creditelor bancare crește semnificativ, ceea ce reduce rata solvabilității patrimoniale la 0,83. Aceasta indică o creștere a gradului de îndatorare, dar compania rămâne într-o zonă sigură, cu mult peste valoarea minimă recomandată de 0,3. Proporția capitalurilor proprii rămâne majoritară, ceea ce reflectă o situație financiară încă sănătoasă. Compania are o capacitate solidă de a-și susține datoriile prin capitalurile proprii, dar tendința descendentă ar trebui monitorizată pentru a evita un grad de îndatorare excesiv pe termen lung, având în vedere că datoriile totale pe termen scurt au avut o creștere semnificativă în perioada analizată.

Concluzii și recomandări

S.C. Prebet Aiud S.A. a demonstrat o evoluție solidă în ultimii ani, cu o creștere semnificativă a cifrei de afaceri și a profitabilității, în ciuda unui mediu competitiv puternic și a unor dezechilibre financiare temporare. Totuși, deteriorarea lichidității și trezoreria netă semnificativ negativă din ultimul an impun măsuri urgente. Se recomandă valorificarea activelor neutilizate, atragerea de capital și negocierea termenilor contractuali cu partenerii și diversificarea gamei de produse și inovarea, pentru a concura eficient cu liderii pieței și a atrage noi segmente de clienți.

Prin valorificarea punctelor forte și gestionarea riscurilor financiare actuale, compania are potențialul de a-și consolida poziția în piață și de a avansa în clasamentul sectorial la nivel național.

Tabel 9. Analiză SWOT S.C. Prebet Aiud S.A.

Puncte forte	Puncte slabe
- Diferențierea pe piață: singurul producător din România al unei game complete de prefabricate din beton armat și precomprimat destinate infrastructurii de transport; - Dispune de echipamente și tehnologii de înaltă calitate; - În cei trei ani de analiză s-a clasat în Top 20 - Cotă de piață absolută în creștere; - Societate profitabilă în fiecare an analizat, - Productivitate a muncii în creștere; - Scăderea semnificativă a stocurilor în 2023.	- Trezorerie negativă care reflectă un deficit important de numerar în ultimul an al analizei; - Lichiditate și solvabilitate critice, situate cu mult sub nivelul standard recomandat; - Investiții masive finanțate parțial din datoriile pe termen scurt cu efecte negative asupra activității de exploatare; - Dezechilibru dintre încasări și plăți; - Productivitatea muncii inferioară marilor jucători de pe piață.
Oportunități	Vulnerabilități
- Piață sectorială în creștere susținută; - Existența posibilității dezvoltării afacerii prin finanțări europene nerambursabile; - Dezvoltarea sectoarelor de activitate care folosesc masiv materiile prime ale sectorului; - Diversificarea nomenclatorului de produse prin apariția unor noi materiale.	- Sector puternic concurențial; - Grad mare de concentrare a pieței la nivel de județ, Prebet concurând cu liderul sectorului; - Instabilitatea economică poate afecta cererea pentru produsele companiei; - Creșterea prețurilor la materiile prime și energiei pot afecta rentabilitatea.

Bibliografie

1. Brealey, R. A., Myers, S. C. & Allen, F. (2020) *Principles of corporate finance* (13th ed.), New York: McGraw-Hill Education
2. Bursa de Valori București (2025), “Prebet Aiud S.A.”, [Online]. Disponibil la: <https://www.bvb.ro/FinancialInstruments/Details/FinancialInstrumentsDetails.aspx?s=preb> [Accesat la: 3 martie 2025].
3. Hristea, A. M (2015) *Analiza economică și financiară a activității întreprinderii: De la intuiție la știință*, București: Editura Economică
4. Niculescu, M. (2003) *Diagnostic economic*, București: Editura Economică
5. Petcu, M., Sobolevschi-David, M. I., Anghel, I. & Dinu, E. (2023) *Analiză economico-financiară*, București: Editura Economică
6. Prasoon, J. & Reddy, R. G. (2021) “Analysis of financial statements”, *Biotica Research Today* vol. 3, no. 5: 373-375
7. Prebet Aiud S.A. (2024) “Raport Anual 2023”. [Online]. Disponibil la: https://bvb.ro/infocont/infocont24/PREB_20240430080729_Raport-anual-2023.pdf [Accesat la: 6 martie 2025].
8. Prebet Aiud S.A. (2023) “Raport Anual 2022”. [Online]. Disponibil la: https://bvb.ro/infocont/infocont23/PREB_20230427073655_Raport-anual-2022.pdf [Accesat la: 6 martie 2025].
9. Prebet Aiud S.A. (2022) “Raport Anual 2021”. [Online]. Disponibil la: https://bvb.ro/infocont/infocont22/PREB_20220429071551_Raport-anual-2021.pdf [Accesat la: 6 martie 2025].
10. Top Firme (2025). Prebet Aiud S.A. [Online]. Disponibil la: <https://www.topfirme.com/afacere/prebet-aiud-s-a-/79jphyld6/> [Accesat la: 3 martie 2025].